

Beleidsadvies Grensoverschrijdend Gedrag

2022

Inhoudstafel

1	<i>Inleiding</i>	p. 3
2	<i>Organisatie van de melding</i>	p. 4
3	<i>Behandeling van de melding</i>	p. 9
4	<i>Informatie</i>	p. 12

In samenwerking met

Studentenraad Universiteit Antwerpen

Algemene Studentenraad AP

Studentenraad AMA

KdG Studentenraad

Contact

ASRA

Jana Scheers

Voorzitter

04 893 949 75

asra@auha.be

Inleiding

De Associatie StudentenRaad Antwerpen (ASRA) besliste om tijdens het academiejaar 2021-2022 na te denken over het thema grensoverschrijdend gedrag binnen haar instellingen. ASRA wil vooral toekomstgericht nadenken over de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. ASRA stelde daarom een studentenbevraging op om op basis daarvan een aantal beleidsaanbevelingen te formuleren aan haar onderwijsinstellingen. Op die manier konden de AUHA-onderwijsinstellingen (Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen) te weten komen hoe hun studenten willen dat met grensoverschrijdend gedrag omgegaan wordt en welke procedures hen gepast lijken om de veiligheid van de betrokkenen te garanderen. Deze bevraging liep van 28 februari tot en met 13 maart 2022. Het resultatenrapport en dit beleidsadvies zijn hieruit voortgevloeid. ASRA richt zijn beleidsaanbevelingen tot de instellingen hoger onderwijs van de Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen: Universiteit Antwerpen, AP Hogeschool, Karel de Grote Hogeschool en Antwerp Maritime Academy. De afgelopen weken en maanden was het thema grensoverschrijdend gedrag in de instellingen van het hoger onderwijs in Vlaanderen prominent aanwezig in de media en het maatschappelijk debat. Grote organisaties, waar mensen van verschillende leeftijden, met verschillende achtergronden, rollen en machtsverhoudingen samenkomen, zijn hier immers erg kwetsbaar voor.

Met deze beleidsaanbevelingen wil ASRA de hand reiken aan zijn onderwijsinstellingen met de vraag om samen aan een beter beleid rond grensoverschrijdend gedrag te werken. Eén van de stappen die ASRA belangrijk vindt voor een betere aanpak rond grensoverschrijdend gedrag, is een beter beleid aangaande de stroomlijning van meldingen. Daarnaast wijst ASRA op het belang van preventie en van een verandering in cultuur. ASRA gaat hieronder dieper in op deze aanbevelingen.

Definitie

ASRA heeft specifiek gekozen om een brede definitie te gebruiken voor grensoverschrijdend gedrag. Onder deze definitie vallen dus zowel seksuele (SGOG) als niet-seksuele (GOG) grensoverschrijdende gedragingen. Noch in de bevraging, noch in de beleidsaanbevelingen wordt er een onderscheid gemaakt hiertussen, tenzij expliciet vermeld.

Grensoverschrijdend gedrag (GOG) is elk gedrag dat jouw persoonlijke grens overschrijdt.

Het is dus subjectief en persoonlijk. Voorbeelden hiervan zijn: (cyber)pesten, discriminatie, stalken, machtsmisbruik...

Seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGOG) dit is een verzamelterm voor alle vormen van seksueel gedrag die over de grenzen van een ander gaan. Hieronder valt elke vorm van verbaal, niet-verbaal of lichamelijk gedrag van seksuele aard. Bijvoorbeeld ongewenste seksuele opmerkingen, ongewenste aanrakingen, zoenen tegen iemands wil, aanranding, verkrachting...

Organisatie van het meldpunt

Beleidsaanbevelingen

1.1 De instellingen moeten voorzien in een formeel meldingssysteem met duidelijke wegen.

1.2 De instellingen moeten voorzien in een intern onafhankelijk meldpunt en een extern onafhankelijk meldpunt. Deze meldpunten moeten beide direct toegankelijk zijn voor studenten.

1.3 De instellingen moeten de bekendheid van de procedures wijd verspreiden. Elk personeelslid moet studenten met vragen naar de juiste instantie kunnen doorverwijzen.

1.4 De instellingen moeten extra aandacht besteden aan studentenvertegenwoordigers en peer supporters om hen de nodige tools aan te bieden om in eerste instantie te reageren op meldingen van grensoverschrijdend gedrag.

1.5 De instellingen moeten flexibel zijn in de verschillende mogelijkheden om meldingen doen.

1.6 De instellingen moeten voorzien in een mogelijkheid om anoniem een melding te doen.

1.7 ASRA vraagt de instellingen om te onderzoeken of er een vorm van permanentie voorzien kan worden.

1.8 De instellingen moeten doorverwijzen tot een minimum beperken. Er moet gestreefd worden om maximaal 2 keer een student door te verwijzen waarvan maximaal een keer binnen de instelling.

1.9 De instellingen moeten voorzien in een *case manager* die de melding opvolgt.

1.10 De persoon die de melding behandelt moet een opleiding genoten hebben in de begeleiding van slachtoffers. In deze vorming moet extra aandacht besteed worden aan gender en seksuele oriëntatie (LGBTQI+), mensen met beperking, BIPOC en verschillende geloofsovertuigingen.

1.11 Een melding doen in verband met grensoverschrijdend gedrag moet de toegangspoort zijn naar andere hulp zoals psychosociale ondersteuning, bijzondere faciliteiten en justitiële stappen.

1.12 De instellingen moeten het voor een getuige of derde mogelijk maken om een melding te maken.

1 Organisatie van het meldpunt

ASRA vraagt dringend om in iedere Antwerpse instelling een formeel meldsysteem voor grensoverschrijdend gedrag uit te werken.

1.1 Centraal of decentraal

Voor studenten is het van belang dat er na een klacht of melding effectief iets gebeurt. Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag moet er een duidelijk stappenplan met eventuele duidelijke maatregelen volgen, die voortvloeien uit een onafhankelijk onderzoek. Bij studenten leeft het gevoel dat de huidige interne procedures onvoldoende slagkracht hebben om een melding effectief aan te pakken. Verschillende studenten geven aan dat ze geen melding zouden willen doen omdat ze vrezen voor een doofpotoperatie. Daarom vraagt ASRA een onafhankelijk meld- en opvolgpunt voor studenten. Om de onafhankelijkheid te garanderen, raden wij aan om twee meldpunten te organiseren. Ten eerste een extern meldpunt, volledig onafhankelijk van de instellingen, dat eventueel door de Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen (AUHA) gecoördineerd kan worden. Voor studenten moet er rechtstreekse toegang zijn tot dit externe meldpunt.

Het tweede meldpunt moet intern in de instellingen zijn, met een volledig onafhankelijke werking van de rest van de instelling (voornamelijk van de opleidingen en faculteiten). Dit meldpunt moet per instelling centraal georganiseerd zijn. Wij vragen om de interne meldpunten op regelmatige basis, bijvoorbeeld jaarlijks, door te lichten en te evalueren door een externe partij. Deze doorlichting moet specifieke aandacht verlenen aan de onafhankelijkheid van het meldpunt.

Studenten moeten kunnen kiezen bij welk meldpunt ze terecht komen. In de communicatie over de meldpunten moet dit ook duidelijk vermeld worden. Studenten kunnen zo zelf kiezen welk aanspreekpunt en welke meldpunt zij het wenselijkst vinden. Deze wens wordt gestaafd door de resultaten van de bevraging. 61% van de studenten zegt voorkeur te geven aan een intern én extern meldpunt, zodat de keuze bij hen ligt (Q13).

"Bij studenten leeft het gevoel dat de huidige interne procedures onvoldoende slagkracht hebben om een melding effectief aan te pakken"

1.2 Eerste aanspreekpunt

Het blijkt echter belangrijk dat het eerste aanspreekpunt zowel bij de meldpunten als overall binnen de instelling kan zijn. De antwoorden op de vraag wie het eerste aanspreekpunt voor grensoverschrijdend gedrag moet zijn, zijn allesbehalve éénduidig. Studenten komen graag terecht bij een algemeen onthaal – bijvoorbeeld het STIP (UAntwerpen) - (30%), iemand van de opleiding, departement of faculteit (29%), iemand die juist niet betrokken is bij de opleiding, het departement, of de faculteit (14%), iemand die gespecialiseerd is in de opvang van personen die grensoverschrijdend gedrag hebben meegemaakt of een vertrouwenspersoon (5,2%). Het is daarnaast belangrijk op te merken dat een deel van de studenten graag melding bij een studentenvertegenwoordiger doet, de *studentenraad of een andere medestudent*.

Om aan deze uiteenlopende wensen tegemoet te komen, zijn wij ervan overtuigd dat iedereen zou moeten kunnen dienen als eerste aanspreekpunt in de instelling. Een student kan zo terecht bij iemand met wie de student vertrouwd is en, indien gewenst kunnen zij samen één van de officiële meldpunten raadplegen. Hiervoor is een zeer brede bekendmaking van de procedures en het uiteindelijke meld- en behandelpunt vereist.

Bevraagde studenten melden dat zij ook graag hun medestudenten, bijvoorbeeld een studentenvertegenwoordiger of een peer supporter willen kunnen aanspreken over hun ervaring. Het is cruciaal die specifieke studentengroepen volledig te informeren over de meldpunten en het proces dat volgt op een melding. Zij moeten in hun functie begeleid worden. Zo kunnen zij gepast en doelgericht reageren op de hulpkreet van medestudenten.

1.3 De melding maken

Studenten die een melding maken, willen in eerste instantie ernstig genomen worden. Vervolgens zijn zij op zoek naar een gevoel van vertrouwen. Eens zij voorbij de drempel raken om een melding te maken, vinden ze het van groot belang om tijdig een antwoord te krijgen. Bij de opvang van de student is het essentieel om een open luisterhouding aan te nemen en verkennende gesprekstechnieken te hanteren. Studenten vrezen namelijk voor de negatieve gevolgen van de melding op hun academische loopbaan. Ook is er een zekere bezorgdheid over de kans dat de melding als onwaar beschouwd wordt. Het is belangrijk in het eerste gesprek erkennend te werken en het verhaal niet meteen in vraag te stellen. (Q46)

Wat de meldingswijze betreft hebben studenten verschillende voorkeuren. De overgrote meerderheid zou dit graag in persoon doen, na afspraak of bij een algemene onthaalbalie. Ook de mogelijkheid van mail en chatbox (beheerd door één persoon) bleken populair. Een telefoonlijn, videogesprek of online formulier waren onder de minder populaire antwoorden. Het is duidelijk dat hierover geen consensus is tussen studenten (Q22).

Om het melden zo laagdrempelig mogelijk te maken adviseren wij om meerder opties aan te bieden. Zo kan de student zelf de meest wenselijke optie kiezen. Daarnaast vinden studenten het belangrijk te weten bij wie ze terecht komen om een melding te maken. Een gedeelde chatbox, telefoonlijn of dergelijke raden wij dus af. Indien live afgesproken wordt, raden wij aan om de student mee te laten beslissen over de locatie.

Wij vragen daarbovenop om een mogelijkheid om anoniem een melding te doen. Studenten die hier in de bevraging voor kozen, werden vooraf geïnformeerd dat een anonieme melding beperkingen heeft in de verdere afhandeling, vanwege het recht op verdediging van de persoon waarover de melding wordt ingediend. Toch blijkt een deel van de studenten dit ongelooflijk belangrijk te vinden. Omdat secundaire preventie onmogelijk is zonder een eerste signalering, vragen wij met aandrang anonieme meldingen in de meldprocedures mogelijk te maken. Mogelijk maakt een andere student in de toekomst een niet-anonieme melding, dan is het goed als er ergens al registratie is van eerdere klachten rond een specifieke medewerker of student. Zo ontstaat een *paper trail* bij herhaaldelijke gevallen.

Een groot aandeel van de bevroegde studenten (72%) vindt het belangrijk dat er 24-uurs permanentie is bij het meldpunt. De haalbaarheid van deze wens moet voor het interne en externe meldpunt worden onderzocht. Een andere optie is het continu laten doorlopen van een online afspraak, contact en/of meldformulier waar studenten gebruik van kunnen maken. Openingsuren van een meldpunt moeten minimaal overeenkomen met lesuren en duidelijk gecommuniceerd zijn. Indien er geen permanentie is, moet er duidelijke verwijzing zijn naar waar studenten op dat moment wél terecht kunnen.

1.4 Doorverwijzen

ASRA dringt er daarnaast op aan om waar mogelijk het aantal keer doorverwijzen te beperken. 20% van de studenten vindt een keer doorgestuurd worden redelijk, 53% twee keer en slechts 19% vindt drie keer doorgestuurd worden redelijk (Q18). Het voorgestelde systeem zou aan deze wens tegemoet moeten komen. De overgrote meerderheid van de studenten is het er namelijk over eens: doorsturen brengt een drempel met zich mee. Bij een te hoog aantal keren doorsturen verlies je het gros van de meldingen. Bovendien ervaren studenten het herhaaldelijk doen van hun verhaal en uitleggen van hun situatie als iets vervelends. Wij raden aan een student maximaal één keer door te verwijzen binnen de instelling, en bij doorverwijzing naar het externe meldpunt mag dit maximum op 2 keer liggen (één keer door het eerste aanspreekpunt en één keer door het interne meldpunt).

1.5 Case manager

ASRA beveelt aan om voor elke melding een case manager aan te stellen, die de melding opvolgt van het begin tot het einde. Zo heeft een melder altijd een eenduidig aanspreekpunt en is er iemand die de student in het proces begeleidt. Deze case manager zal vanaf het moment van melding bij het interne of externe meld- en behandelpunt in beeld komen. Het is belangrijk dat deze persoon vorming heeft voor begeleiding van slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag (Q26). Wij raden daarbij aan dat er extra vorming is rond gender en seksuele oriëntatie (LGBTQI+), mensen met een beperking, BIPOC en verschillende geloofsovertuigingen. Ook eventuele andere personen die het meldpunt bevolken moeten een specifieke opleiding genieten om adequaat te kunnen reageren.

"Voor elke melding een case manager"

1.6 Verdere hulp

Wanneer een student melding doet van een incident rond grensoverschrijdend gedrag is het van groot belang dat deze melding ook de directe toegangspoort is tot alle andere hulp; van psychosociaal tot juridisch. Instellingen kunnen drempelverlagend werken door te zorgen dat studenten niet op verschillende deuren moeten aankloppen voor hulp. Dat betekent natuurlijk niet dat de perso(o)n(en) achter het meldpunt zelf psycholoog moeten zijn, maar wel dat er actief naar de nood tot psychosociale ondersteuning gevraagd moet worden en indien nodig meteen een afspraak gepland zal worden.

Studenten bleken het daarnaast belangrijk te vinden dat zij via het meldpunt dat aan de instelling gebonden is, informatie en begeleiding kunnen verkrijgen om eventueel aangifte te doen bij de politie. Wij vragen de mogelijkheden hiervan te onderzoeken.

Verdere ondersteuning in het kader van bijvoorbeeld de studie moeten ook overwogen worden. Hier zal later in deze tekst verder op in gegaan worden (zie: 2. Behandeling van de melding).

1.7 Getuigen

De studenten die de bevraging invulden, stelden meermaals dat er een mogelijkheid voorzien moet worden om een melding te doen voor derden. Een student die getuige is van grensoverschrijdend gedrag zou met andere woorden ook een melding moeten kunnen doen. Deze meldingen zouden gebruikt kunnen worden in het kader van secundaire preventie. Indien het bijvoorbeeld gaat over racisme of seksisme kan zo een melding als aanknopingspunt gebruikt worden voor extra vorming voor de persoon die het gedrag heeft gesteld. Wij vragen om daar als instelling op in te spelen.

Behandeling van de melding

Beleidsaanbevelingen

2.1 Elke stap die ondernomen wordt naar aanleiding van een melding moet gedaan worden met expliciete toestemming van de melder.

2.2 Frequentie terugkoppelingen over de stand van zaken i.k.v. een melding moeten voorzien worden, bijvoorbeeld door de case manager.

2.3 De behandelduur van een melding moet binnen één academiejaar zijn en liefst binnen de drie maanden tijd.

2.4 Het contact in de opvolging na een melding moet vanuit beide partijen komen. Ook de instelling/het meldpunt draagt hierin een verantwoordelijkheid.

2.5 De instelling moet specifieke aandacht spenderen in de opvolging bij volgende elementen; secundaire preventie, onderzoek naar de melding, sanctie.

2.6 Elke instelling wordt sterk aangeraden een beleid rond mogelijke ordemaatregelen en bijzondere faciliteiten voor slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag uit te werken.

2.7 Elke melding moet kosteloos behandeld worden.

2.8 Na het doorlopen van de procedure moet de student de kans krijgen een evaluatie van de doorlopen procedure te geven.

2 Behandeling van de melding

Zoals bovenstaand aangehaald moet elke melding door een onafhankelijke partij onderzocht worden. Het vertrouwen groeit wanneer de melder de controle houdt over wat er met de melding gebeurt. Daarom moet elke stap pas genomen worden met een expliciete toestemming van de melder. Elke opvolging en delen van gegevens met andere partijen moet apart worden afgetoetst met de melder. Er moet daarnaast steeds benadrukt worden dat, indien de student het traject op eender welk moment wil stopzetten, dit zonder enige gevolgen kan gebeuren.

Daarnaast bevelen we aan om geregeld terugkoppelingen te geven over de doorlopen stappen en grondig na te gaan of er een psychosociale weerslag is op de student. De case manager kan hier spilfiguur in zijn. Voor meer informatie verwijzen wij naar 1. Organisatie van het meldpunt en 3. informatie.

2.1 Duur

De bevraging heeft ook gepeild naar de optimale duur voor het doorlopen van de procedure rond grensoverschrijdend gedrag. Studenten willen dat de melding grondig behandeld wordt, maar niet in de doofpot wordt gestoken. Het is dus voor veel studenten zaak om de melding zo snel mogelijk te behandelen. Een absoluut eindpunt lijkt binnen één academiejaar te liggen. Het gros van de studenten, maar liefst 80%, vindt een behandelduur binnen de drie maanden de maximale termijn. Natuurlijk mag de duur van het traject nooit negatieve invloed hebben op de grondige behandeling van de klacht.

2.2 De opvolging

Opvolging bij het maken van de melding blijkt een zeer belangrijke maatstaf te zijn voor hoe serieus een instelling meldingen rond grensoverschrijdend neemt. 96.3% van de studenten wenst geregeld statusupdates te krijgen over hun dossier. De meerderheid (83%) wenst dat dit gebeurt afhankelijk van nieuwe informatie of op maat van het traject dat men doorloopt. Wij vragen om de melder frequent op de hoogte te brengen van eventuele vorderingen in het dossier; onderling overleg mag niet alleen op vraag van de student komen. Wij adviseren om de frequentie of de basis van contact af te spreken bij het maken van de melding en het opstarten van het traject. Ook bij later contact en opvolging van de melding moet er aandacht blijven voor de psychosociale weerslag die een student kan ondervinden.

In de opvolging moet specifieke aandacht gespendeerd worden aan volgende elementen:

- Psychosociale ondersteuning
- Secundaire preventie
- Onderzoek naar de melding
- Sanctie

2.3 Ordemaatregelen en bijzondere faciliteiten

Wij raden aan steeds te onderzoeken of er nood is aan ordemaatregelen is. We vragen om de optie te geven aan studenten om vanaf het moment van melding bijvoorbeeld niet meer (alleen) in contact te komen met de pleger. In overleg met de student moet deze nood steeds onderzocht worden.

"Toekennen van
bijzondere
faciliteiten kan
een
noodmaatregel
zijn"

Ook kan het toekennen van bijzondere faciliteiten een noodmaatregel zijn. Elke instelling zou hierrond een beleid moeten uitwerken, met mogelijke faciliteiten die toegekend kunnen worden op basis van een casus van grensoverschrijdend gedrag. Melders kunnen zich onveilig voelen in één-op-één contact met de pleger of een collega, of psychologische weerslag ondervinden met invloed op studieresultaten. Wij zijn er dus van overtuigd dat in sommige situaties bijvoorbeeld een extra flexibiliteit in de examenroostering of examenkansen nodig is.

2.4 Kost

Elke student moet gratis een melding kunnen doen die vervolgens gratis behandeld wordt. Deze voorwaarde moet zo duidelijk mogelijk gecommuniceerd worden aan de melder.

2.5 Evaluatie

Wij raden aan om actief de ervaring van de student te bevragen, nadat een student de meldprocedure heeft doorlopen. Door de procedure steeds direct te evalueren, zal de kwaliteit gegarandeerd worden. Ook laat dit zien dat hun ervaring serieus genomen worden.

Informatie

Beleidsaanbevelingen

- 3.1 ASRA vraagt een nultolerantie ten opzichte van grensoverschrijdend gedrag en een actieve houding in communicatie hierrond.
- 3.2 De instellingen moeten studenten actief oproepen om een melding te maken van elk incident.
- 3.3 ASRA beveelt aan om actief studenten te bevragen over grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs.
- 3.4 ASRA dringt aan om de drempel om een melding te doen te verlagen, o.a. door deze beleidsaanbevelingen.
- 3.5 Transparantie moet speerpunt zijn voor een nieuw beleid rond grensoverschrijdend gedrag.
- 3.6 Instellingen moeten transparant informatie beschikbaar maken over het maken van een melding rond grensoverschrijdend gedrag en de mogelijke procedures.
- 3.7 Bij het maken van een melding moet verder informeren een van de gespreksdoelen zijn.
- 3.8 Er moeten algemene gegevens bekend gemaakt worden over meldingen in het kader van grensoverschrijdend gedrag.
- 3.9 ASRA vraagt elke klacht die binnenkomt te registreren en op te slaan binnen het extern meldpunt. Indien de student hier expliciet toestemming toe geeft moet de volledige casus/melding opgeslagen worden in het dossier van de pleger.

3 Informatie

3.1 Cultuur binnen de instellingen

Grensoverschrijdend gedrag dient bespreekbaar te zijn binnen de instellingen hoger onderwijs. Dat betekent dat er in de instellingen werk gemaakt moet worden van een cultuurverandering. Om bespreekbaarheid te garanderen, moeten de instellingen initiatief nemen om dit actief te verbeteren. Hiernaast moet er ook een duidelijker en transparanter beleid uitgewerkt worden voor zowel het melden van grensoverschrijdend gedrag als voor het voorkomen van zulk gedrag. Wij vragen aan de Antwerpse instellingen om hun preventiebeleid verder uit te werken, eventueel in samenwerking met organisaties als Sensoa vzw en PUNT. vzw.

Bovendien moet er een zeer duidelijke nultolerantie zijn met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag. Instellingen zijn verantwoordelijk om deze nultolerantie helder te communiceren naar alle partijen; studenten, personeel, externen, etc. Studenten vragen dat hun instellingen deze normen en waarden ook publiek onderschrijven, bijvoorbeeld door een publiek standpunt in te nemen bij het maatschappelijke debat, bij een stille mars of bij sensibiliseringsacties als de paarse week. Het is echter belangrijk dat dit niet bij louter publieke acties blijft.

ASRA vindt het essentieel dat instellingen actief vragen om feedback rond de problematiek van grensoverschrijdend gedrag. Wij zijn ervan overtuigd dat instellingen moeten oproepen om op een laagdrempelig manier een melding te maken van mogelijk grensoverschrijdend gedrag. Alleen hierdoor kan tijdig worden ingegrepen en gemedieerd worden. Indien dit niet gebeurt kunnen situaties uit de hand lopen, wat kan leiden tot meer slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag. Er moet ruimte zijn voor elke melding en reflectie. Dit kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van onderwijsevaluaties voor systematische reflectie binnen opleidingsonderdelen.

Wanneer wij kijken naar de resultaten van de bevraging, zien we dat er nog veel winst te behalen valt in het verkrijgen van eventuele meldingen. 44% van de studenten zegt namelijk dat zij een melding zouden maken van grensoverschrijdend gedrag zonder verdere stappen te willen ondernemen, bijvoorbeeld in het kader van secundaire preventie. Maar liefst 38% weet het niet en nog eens 17% zegt dit niet te willen doen. (Q9) Om secundaire preventie te bevorderen, is laagdrempeligheid en toegankelijkheid van een meldpunt een

"Een melding maken van elk incident omtrent grensoverschrijdend gedrag"

vereiste. Wanneer studenten effectief willen dat de instelling met de melding aan de slag gaat, in de vorm van sancties of onderzoek, zegt 86% wel een melding in te dienen (Q11). Wij vinden het belangrijk dat studenten aangemoedigd worden om een melding te maken van elk incident omtrent grensoverschrijdend gedrag, onafhankelijk van de ernst van het feit. Alleen zo kunnen we een doofpotcultuur finaal de das om te doen.

3.2 Transparantie

Transparantie wordt steeds opnieuw als een vereiste voor een goede meldprocedure aangehaald. Die moet reeds starten vóór het initiëren van een meldingsprocedure. Wij raden aan om in iedere instelling een duidelijk, transparant, formeel en laagdrempelig systeem uit te werken om een melding van grensoverschrijdend gedrag te maken.

Een gebrek aan vrij beschikbare informatie wordt aangehaald als een potentiële drempel om een melding te maken. Informatie over het indienen van een melding behoort beschikbaar te zijn via een verscheidenheid aan kanalen (Q27); studenten gebruiken hiervoor zoekmachines als *Google*, het informatieplatform van de instelling (Blackboard, Intranet), de website van de instelling, etc. Wanneer studenten deze niet gebruiken, gaan zij vaak te rade bij hun netwerk (ouder, vriend/vriendin, docent/professor) (Q28). Om ook hen de juiste tools te geven om iemand met een ervaring rond grensoverschrijdend gedrag verder te helpen, moet informatie dus openbaar toegankelijk en wijd verspreid zijn.

De instellingen zijn steeds verantwoordelijk om de organisatie van de meldpunten actief te communiceren naar studenten. Wij vragen om een brede bekendmaking hiervan, met herhaalde aankondigingen. Alleen op deze manier kunnen studenten in nood de toegangspoort tot het maken van een melding en verdere hulp te vinden.

Wanneer studenten informatie zoeken over het maken van een melding van grensoverschrijdend gedrag gebruiken zij termen weergegeven in het resultatenrapport bij vraag Q29.

"Een duidelijk,
transparant,
formeel en
laagdrempelig
systeem"

De volgende informatie moet steeds beschikbaar zijn (Q28 t.e.m. Q33):

- Garantie dat élke melding serieus genomen zal worden;
- De keuze tussen een intern en extern meldpunt;
- Garantie dat het maken van een melding geen effect kan hebben op hun studietraject;
- Informatie over eventuele kosten (juridisch, psychosociale hulp);
- Garantie dat het proces geen grove werkbelasting met zich mee zal brengen;
- Garantie van de vertrouwelijke behandeling van hun melding (Q32);
- Informatie over hoe lang na de feiten een melding gedaan kan worden.
- Specifiek over het maken van de melding;
 - Waar zij dit kunnen doen;
 - Wanneer zij dit kunnen doen;
 - Of zij dit anoniem kunnen doen (inclusief gevolgen die hieraan vasthangen);
 - Bij wie zij dit kunnen doen. Met wie zij in contact zouden komen bij het maken van een melding (naam, gender, leeftijd, achtergrond/specialisatie, verhouding tot de instelling). Studenten hebben hierin graag een keuze;
 - Wie er op de hoogte wordt gebracht van de melding en/of melder, specifiek: de pleger;
 - Of zij een vertrouwenspersoon kunnen meenemen bij het maken van de melding;
 - In hoeverre het verhaal van de melder in vraag getrokken moet worden om tot een degelijk onderzoek te komen;
 - Mogelijkheid om af te zien van een vervolgtraject;
 - Of elke melding serieus genomen wordt, of dat er een bepaalde ernst van de melding moet zijn voor deze behandeld wordt;
 - LGBTQI+ vriendelijkheid;
 - Of het als getuige of aanspreekpunt (stuver, vriend) mogelijk is het verhaal te delen om tot verder onderzoek te komen;
- Welke mogelijke trajecten er zijn, binnen én buiten de instelling (Q28, Q29);
 - (Gemiddelde) duur van elk van de trajecten (Q31);
 - Of zij tijdens deze trajecten in contact komen met de pleger;
 - De mogelijke consequenties/sancties die gegeven kunnen worden incl. ordemaatregelen en bijzondere faciliteiten;
 - De betrokkenheid van externe partijen, bijvoorbeeld de politie;
 - Mate van begeleiding;
 - Hoe vaak het verhaal herhaald moet worden;
 - Onafhankelijkheid van de beoordeling van de melding;
- Informatie over voorgaande meldingen/trajecten/consequenties;
- Informatie over een support group en/of referentie naar personen die hun ervaring met het indienen van een melding willen delen;
- Eerste hulp bij seksueel grensoverschrijdend gedrag;

Ook bij het maken van de melding moet er transparant en efficiënt informatie overgedragen worden. Studenten willen dat ze informatie krijgen over het starten van een officiële procedure en over de mogelijkheden van psychosociale opvang. Het meldpunt mag dus gezien worden als toegangspoort tot alle verdere hulp. In dit gesprek wensen ze daarnaast (Q36):

- Als een student intern aanklopt voor een melding rond grensoverschrijdend gedrag, moet hij/zij/die geïnformeerd worden dat hij/zij/die ook extern terecht kan.
- Informatie over mogelijke verdere trajecten, resultaten en sancties;
- Informatie over de verwachtingen van de melder in deze trajecten;
- Advies over het meest passende traject en concrete afspraken over volgende stappen;
- Informatie over de verwachte duur van het traject;
- Informatie over de mogelijkheid om hun melding/traject stop te zetten;
- Informatie over gerechtelijke stappen;
- Advies over geheimhouding over de casus vanuit de melder, wijze van omgaan met de pleger;
- Informatie over toekomstig contact met de pleger;
- Mogelijkheden voor bijzondere faciliteiten, ordemaatregelen voor de pleger, studieprogramma elders voortzetten;
- Afspraken te maken over het delen van de informatie met derden en consent bij vervolgstappen;
- De kosten van het verdere traject incl. psychosociale ondersteuning/slachtofferhulp;
- Wat met medische verzorging, bijvoorbeeld in het kader van seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- Afspraken rond contact en vooral contactpersoon;
- Informatie rond mogelijkheden om te spreken met lotgenoten.

3.3 Bekendmaking gegevens

Het waarborgen van een transparant beleid draagt tevens bij aan de geloofwaardigheid van de onderwijsinstellingen. Een grote bezorgdheid is namelijk dat zij een doofpotbeleid voeren. Bijna 65% van de studenten wenst transparantie over de procedure en de uitkomsten.

Studenten vragen om zeer algemene cijfers rond de procedures grensoverschrijdend gedrag bekend te maken. De anonimiteit van de student moet te allen tijde bewaard worden; het is noodzakelijk om niet dieper in te gaan op de melding, maar slechts op het verloop van de meldprocedure. ASRA vraagt om altijd minimaal volgende informatie jaarlijks te publiceren met een apart rapport voor het interne en externe meldpunt:

- Aantal meldingen die zijn binnengekomen bij de instelling;
- Het nemen van orde- of tuchtmaatregelen;
- De gemiddelde duur van de procedures;
- Of de procedure al dan niet volledig doorlopen is en indien niet volledig, waarom niet;
- Het resultaat van de procedure met eventuele opgelegde sancties.

Uit de open vragen blijkt dat publicatie van deze cijfers bijdraagt aan de geloofwaardigheid van de instelling; publicatie geeft aan dat meldingen serieus genomen worden.

"Objectieve
basiscijfers
omtrent de
procedure
publiceren"

Studenten staan erachter dat hun melding opgeslagen wordt zodat deze geraadpleegd kan worden in het geval van volgende meldingen, maar 52% vraagt dit alleen te doen na expliciete toestemming vanuit de student. Hier moet vanuit het meldpunt actief achter gevraagd worden. Onafhankelijk hiervan moet de melding en de gegevens van de melder steeds vertrouwelijk behandeld worden. Elke handeling moet gebeuren na expliciete informed consent van de student. Het is echter belangrijk om de klachten die ingediend worden te registreren bij het meldpunt zelf. Elke klacht die binnenkomt, moet geregistreerd en bewaard worden binnen het meldpunt, zo lang de

pleger een functie opneemt binnen de instelling. Wij vragen daarbij om vanuit het interne meldpunt de informatie te delen met het externe meldpunt, zodat zij een volledig overzicht opmaken en herhaaldelijke problemen kunnen signaleren om te werken aan secundaire preventie. De gegevens mogen niet gecommuniceerd worden of raadpleegbaar zijn voor personen buiten het meldpunt. Het beperken van het opslaan van de gegevens mag echter niet in de weg staan om objectieve basiscijfers omtrent de procedure te publiceren.